

Täysistunto

Tiistai 21.2.2023 klo 14.00—22.45

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 43/2022 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 43/2022 vp

Hallituksen esitys HE 313/2022 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 22/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 22/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Keskustelu, valiokunnan puheenjohtaja Risikko.

Keskustelu

19.30 **Paula Risikko kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me tosiaan tänä päivänä käsittelemme tätä tekijänoikeuslain uudistamista, jossa siis pannaan täytäntöön direktiivit. Muiden uudistamistarpeiden valmistelu mahdollisesti aloitetaan myöhemmin, näin linjasimme, mutta siis nyt tämän direktiivin implementaatiosta on kysymys. Näillä lakimuutoksilla pannaan kansallisesti täytäntöön direktiivi tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla, niin kutsuttu DSM-direktiivi ja verkkolähetysdirektiivi. Tässä lakiesityksessä on käytetty myös jonkin verran kansallista liikkumavaraa. Tässä esityksessä on direktiivistä johtuvia mutta myös sellaisia muutoksia, mitä ei välttämättä olisi tarvinnut tehdä, mutta päädyttiin kuitenkin siihen, että nämä tässä yhteydessä jo tehdään. DSM-direktiivin täytäntöönpanemiseksi lakiin on ehdotettu lisättäväksi säännökset, joilla muun muassa selkeytetään verkkosisällön jakopalvelun tarjoajan vastuuta, kun se hyödyntää tekijänoikeuksilla suojattua aineistoa. Verkkolähetysdirektiivin täytäntöönpanemiseksi lakiin ehdotetaan muutoksia, joilla vahvistetaan sääntelyn teknologianeutraalisuus, ja lisäksi säädetään televisio- ja radio-ohjelmien lähettämiseksi ja edelleen lähettämiseksi tarvittavien tekijänoikeudellisten lupien hankinnasta.

Valiokunta on kuullut aiheesta laajasti eri asiantuntijoita, ja kuulemiset osoittavat, että useista säädösehdoituksista on erilaisia, jopa vastakkaisiakin näkemyksiä. Lisäksi sekä kuulemisissa että hallituksen esityksessä on tunnistettu useita eri tarpeita muuttaa tekijänoikeuslakia nyt esitettyä lakiehdotusta laajemmin.

Valiokunta linjasi, että radio- ja televisiolähetysten alkuperäisen lähettämisen ja edelleen lähettämisen käsitteet on tärkeää selkeyttää. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa kiinnitettiin erityistä huomiota tekijänoikeuksia koskevaan sääntelyyn radio- ja televisio-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2022 vp

lähetyksen edelleen lähettämisen osalta. Valiokunta tunnistaa edelleen lähettämisen ja alkuperäisen lähettämisen määrittämisen tarpeellisuuden ja pitää tärkeänä, että asia saadaan tekijänoikeuksien kannalta selkeytettyä. Valiokunta edellyttääkin mietinnössään, että valtioneuvosto valmistelee tarvittavat säännösmuutokset alkuperäisen lähettämisen ja edelleen lähettämisen käsitteiden määrittämiseksi tekijänoikeuslaissa. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että edelleen lähettämistä ja alkuperäistä lähettämistä koskevan täsmen-tämistarpeen lisäksi verkkolähetyksidirektiivin vaikutukset arvioidaan kaikkien sääntelyn vaikutuspiirissä olevien eri tahojen näkökulmasta.

Kaiken kaikkiaan, kun puhutaan näistä vaikutusarvioinneista, niin ikään lainsäädännön arviointineuvosto kiinnitti huomiota tähän vaikutusten arvioinnin puutteellisuuteen. Samaa kiinnitimme huomiota me tässä mietinnössämme.

Valiokunnan mietintöön sisältyy pykälävalastalause, jossa ehdotetaan radio- ja televisio-ohjelmien edelleen lähettämistä säätämistä liikenne- ja viestintävaliokunnan lausunnossa ehdotetun mukaisesti. Tekijänoikeuslainsäädäntöä on valiokunnan mukaan selkeytettävä kokonaisuudessaan tekijänoikeusjärjestelmän läpinäkyvyyden sekä lainsäädännön selkeyden ja ymmärrettävyyden vahvistamiseksi.

Arvoisa puhemies! Muutama kohta vielä täältä. Kannattaa lukea tämä koko mietintö. Täällä on seikkaperäisesti kuvattu myöskin sitä problematiikkaa, mitä on jonkin verran ollut tässä matkan varrella, ja myöskin sitä, että on ollut hieman erimielisyyttä näistä käsitteistä, mutta haluan nostaa täältä muutaman ihan vain nostoksi, että mitä me täällä mietinnössä käsittelemme.

Täällä sivulla 18 on otsikko, ”Eräitä muita DSM-direktiiviin perustuvaan sääntelyyn liittyviä näkökohtia”. Me otimme kantaa tekstin- ja tiedonlouhintaa koskien tieteellistä tutkimusta varten. Myöskin teosten käyttämisestä opetuksen havainnollistamisessa on täällä oma kappaleensa ja sitten kaupallisesta jakelusta poistuneiden teosten käyttämisestä eräissä tilanteissa, sitten on teoksen käyttö parodiassa, nämä on täällä erikseen meillä käyty läpi, ja sitten myöskin oma otsikkonsa on jatkotyön tarpeista, joihin olemme listanneet muun muassa tämän kokonaisuudistuksen tarpeen.

Sitten luen teille vielä täältä meidän lausumat, jotka yhteisymmärryksessä valiokunnassa sovimme. Eli valiokunnan lausumaehdotukset ovat seuraavat:

”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi tekijänoikeuslain toimivuutta ja vaikutuksia eri tahojen ja toimijoiden näkökulmista. Arvioinnissa tulee lisäksi huomioida perusoikeusvaikutusten punninta suhteessa sääntelyn tulkinta- ja soveltamiskäytäntöihin ja määrittelytarpeet erityisesti alkuperäisen ja edelleen lähettämisen suhteen. Arvioinnissa mahdollisesti havaittuihin epäkohtiin tulee puuttua valmistelemalla tarvittavat lainsäädäntömuutokset EU-oikeuden ja kansallisen liikkumavaran mahdollistamisessa puitteissa.”

Toinen lausuma on: ”Eduskunta edellyttää, että opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa ja arvioi ehdotetun sääntelyn toimivuutta opetus- ja tutkimuskäytännössä oikeudenhaltijoiden, opettajien ja oppilaitosten näkökulmasta ja sen perusteella valmistelee tarvittavat sää-dösmuutosesitykset.”

Kolmas lausumaehdotus on: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi tekijänoikeuslainsäädännön kokonaisuudistuksen tarpeen tekijänoikeusjärjestelmän läpinäkyvyyden sekä lainsäädännön selkeyden ja ymmärrettävyyden vahvistamiseksi kansallinen liikkumavara huomioon ottaen.” Ja tietysti nämä EU-säännökset pitää aina huomioon ottaa.

Eli tässä lyhyesti tämä. Jos on kiinnostunut näistä tekijänoikeusasioista, niin kannattaa lukea koko mietintö, koska mietinnössähän sitten on tarkemmin tästä. Me käsittelemme

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2022 vp

näitä erityiskohtia, ja siellä oli myöskin Ahvenanmaata koskeva asia, joka käytiin läpi, eliikkä täältä mietinnöstä löytyy myös siihen.

Tässähän tavoitteena oli nimenomaan implementoida, toimeenpanna EU-direktiivi. Tämähän tuli meille aika viime metreillä, koska tässä jo sanktiot olivat tulossa Suomelle ja oli tärkeää, että tämä saatiin sitten eteenpäin. Tässä oli erilaisia vaiheita, ja se ei välttämättä ole lainsäädäntötyön näkökulmasta kovin hyvä, että niin monia eri vaiheita tässä jouduttiin näkemään, mutta tietenkin on tärkeää, että se saatiin nyt täältä eteenpäin ja pystytään välttämään todennäköisesti erilaiset sanktiot. Tietysti näin valiokunnan puheenjohtajana toivoisin, että tulisi vähän paremmin valmisteltua lainsäädäntöä. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Honkasalo.

19.38 Veronika Honkasalo vas: Arvoisa puhemies! Olen tyytyväinen, että tekijänoikeuslain uudistaminen on saatu nyt tältä osin maaliin. Toimiva ja oikeudenmukainen tekijänoikeuslaki on valtavan tärkeä esimerkiksi koronan kurittamille luoville aloille, mutta se on tärkeää myös laadukkaan opetuksen ja tutkimuksen näkökulmasta.

Tämän kokonaisuuden valmiiksi saaminen on vaatinut monen vuoden valmistelua, ja prosessi on ollut mutkikas. Nyt ollaan siinä tilanteessa, että Suomi monen muun EU-maan tavoin on jo myöhässä, sillä DSM-direktiivi olisi pitänyt sisällyttää osaksi jäsenmaiden lainsäädäntöä jo kesäkuussa 2021. Myöhästyminen on toisaalta ymmärrettävää, sillä tekijänoikeuslainsäädäntö on hyvin monimutkaista ja vaikeaselkoista. Kokonaisuus on hajanainen, ja siihen liittyy lukemattomia eri näkökohtia, jotka on otettava huomioon, jotta lainsäädäntö on reilua kaikille osapuolille.

Loppujen lopuksi tekijänoikeudet koskevat kaikkia meitä. Esimerkiksi perustuslain 12 §:ssä on jokaiselle turvattu sananvapaus, johon sisältyy oikeus paitsi ilmaista ja julkistaa myös vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Tekijänoikeuslainsäädäntöä onkin tarkasteltava monen eri perusoikeuden tasapainon kannalta.

On kuitenkin sanottava, että lain uudistamisen prosessi ei ole mennyt kaikilta osin hyvin. Tähän kiinnittää huomiota sivistysvaliokunnan lisäksi myös asiasta lausunut perustuslakivaliokunta. Lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen jatkovalmistelua on avustanut toimeksiantosopimuksen perusteella ulkopuolinen asiantuntija, ja kyseisessä valmistelussa esitykseen on tehty useita merkittäviä muutoksia. Tästä johtuen sekä sivistysvaliokunta että perustuslakivaliokunta kiinnittävät opetus- ja kulttuuriministeriön huomiota siihen, että lainvalmistelu on yksi keskeisimmistä ministeriöiden tehtävistä, jota ei voi ulkoistaa ja jota on myös resursoitava tarpeeksi. Tämän lakikokonaisuuden valmistelu konkretisoi siis sen, kuinka tärkeää on varmistaa kokeneiden lainvalmistelijoiden riittävyys.

Haluan tässä kohtaa kiittää virkamiehiä, jotka jaksoivat kohtuuttomasta työtaakasta huolimatta saada tämän hyvin kompleksisen kokonaisuuden maaliin.

Arvoisa puhemies! Vasemmistolaisessa tekijänoikeuspolitiikassa tavoitteena on tekijänoikeuksien turvaaminen suhteessa suuriin kaupallisiin toimijoihin. Kaikkien tekijöiden asemaa on vahvistettava, ja tekijänoikeutensa luovuttavaa tekijää on suojeltava kohtuuttomilta ehdoilta. Toisaalta tekijänoikeusjärjestelmä ei saa rajoittaa tai ehkäistä uusien taiteen ja kulttuurin luomisen muotojen syntymistä tai leviämistä. Taide ja kulttuuri rakentuvat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2022 vp

toisten aikaisemmin tehdylle työlle. Hyvin toimiva ja oikeudenmukainen tekijänoikeuslaki on siis tärkeää myös laadukkaan opetuksen ja tutkimuksen näkökulmasta.

Olen kuunnellut luovien alojen toimijoita lain uudistamisen eri vaiheista hyvin laajasti. Myös eduskunnan sivistysvaliokunta on saanut aiheesta valtavan määrän lausuntoja. On sanottava, että kenttä, jota tekijänoikeudet koskettavat, on myös hyvin moninainen, ja moniäänisyys näkyy myös tekijänoikeuslain uudistamisen kommentoinnissa.

Arvoisa puhemies! Tekijöiden aseman parantaminen on ollut minulle koko tämän monipolvisen prosessin aikana punaisena lankana. Luovien alojen ominaispiirteet ja ansainnan erot tulee huomioida vielä nykyistä paremmin päätöksenteossa. Varsinkin uudet taiteenalat jäävät usein vakiintuneisiin taidemuotoihin perustuvien rahoitusrakenteiden väliin. Rahoituksen tulee kyetä joustamaan niin, että uudet toimijat pääsevät mukaan rahoitusten piiriin.

Oikeudenmukainen tekijänoikeuslaki on oleellisessa asemassa siinä, että luovien alojen toimeentulo paranee. Tein vuonna 2021 kirjallisen kysymyksen näyttelijöiden tekijänoikeuksista. Siinä vaadin, että näyttelijöiltä puuttuvat tekijänoikeudet lisätään tekijänoikeuslakiin direktiivin implementoinnin yhteydessä, muuten näyttelijät eivät hyödy tekijänoikeusdirektiivin tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asemaa vahvistavista artikloista. Tämä ilokseni nyt toteutui, ja näyttelijöiden tekijänoikeudet vahvistuvat muiden Pohjoismaiden tasolle.

Paljon meillä on kuitenkin edelleen tehtävää, jotta luovien alojen tekijöiden toimeentulo ja sosiaaliturva vahvistuvat kaikilla taiteenaloilla. Perustulo on tärkeä tavoite tästäkin näkökulmasta, niin kuin myös sen edistäminen, että luovien alojen työntekijöiden oikeus ansioperustaiseen turvaan vahvistuu. Apurahojen tasosta ja riittävyydestä on huolehdittava.

Vasemmistoliitto ajaa myös tartuntatautilain uudistamista. Kulttuuri- ja tapahtuma-alan asema on tunnistettava nykyistä paremmin, ja eri alojen kohtelusta ja perusoikeusrajoituksista on säädettävä nykyistä tasapainoisemmin.

Arvoisa puhemies! Sivistysvaliokunta kirjasi mietintöönsä myös kolme tärkeää lausumaa.

Yksi koskee tekijänoikeuslain arviointia ja seurantaa. Tekijänoikeuslain toimivuus ja vaikutus eri tahojen ja toimijoiden näkökulmasta on tärkeää. Mahdollisiin epäkohtiin on puututtava valmistelemalla tarvittavat lainsäädäntömuutokset EU-oikeuden ja kansallisen liikkumavaran mahdollistamissa puitteissa.

Toiseksi on arvioitava lain toimivuutta myös opetuksen ja tutkimuksen näkökulmasta.

Lisäksi valiokunta koki tarpeelliseksi tekijänoikeuslain selkeyden ja ymmärrettävyyden vahvistamisen. Tätä varten on arvioitava lainsäädännön kokonaisuudistuksen tarve. Vaikeaselkoinen laki ei ole demokratian etu. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Pitko poissa. — Edustaja Vikman.

19.44 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ja sen jälkeen annettussa täydentävässä esityksessä esitetään tehtäväksi muutoksia tekijänoikeuslakiin sekä sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin. Lakimuutoksilla pannaan täytäntöön Euroopan unionin direktiivi, joka pyrkii muun muassa edistämään erilaisten teknologioiden käyttöä sekä toimivia tekijänoikeusmarkkinoita. Yhteinen tahtotilamme myös sivistysvaliokunnassa oli, että direktiivi saadaan vietyä täytäntöön ripeästi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2022 vp

Hallituksen esityksen valmisteluprosessista on kuulunut huolestuttavia viestejä ja kannanottoja viimeisen vajaan vuoden ajan. On tärkeää, että erityisesti tämänkaltaisissa lainsäädäntöhankkeissa valmistelu olisi mahdollisimman avointa ja laajaa, koska on soviteltava yhteen eri tahojen näkemyksiä. Myös perustuslakivaliokunta otti lausunnossaan kantaa lakiehdotuksen valmisteluun todeten, että käytettävissä olevan selvityksen valossa arvioitavana olevan hallituksen esityksen valmistelu näyttäisi perustuslakivaliokunnan mielestä kuitenkin poikkeavan sellaisesta tyypillisestä tilanteesta, jossa valmistelun alkuvaiheessa käytetään selvityshenkilöä tai muuta vastaavaa asiantuntija-apua. Valiokunta on pitänyt tärkeänä, että ministeriöt kiinnittävät erityistä huomiota kokeneiden lainvalmistelijoiden riittävyys.

Tekijänoikeuslaki on hyvin perusoikeusherkkä, koska siinä nivoutuvat niin omaisuudensuojaan, sananvapauteen, tahdonvapauteen ja itsemääräämisoikeuteen sekä sivistyksellisiin oikeuksiin liittyvät näkökohdat. On tärkeää, että näitä perusoikeuksia voidaan kunnioittaa. Omaisuudensuojan lisäksi on huomioitava erityisesti sananvapauden ja sivistyksellisten oikeuksien turvaaminen. Julkisella vallalla on perusoikeuksien edistämisevelvollisuus. Saatujen asiantuntijaselvitysten mukaan hallituksen esitykseen sisältyy epävarmuuksia erityisesti, mitä tulee edelleen lähettämisen määritelmään.

Liikenne- ja viestintävaliokunta onkin lausunnossaan pitänyt tekijöiden oikeuksien turvaamista ja asianmukaisten tekijänoikeuskorvausten toteutumista erittäin tärkeänä. Samalla sääntelyssä on kuitenkin huolehdittava myös muiden toimijoiden oikeuksien toteutumisesta ja sääntelyn asianmukaisesta tasapainosta. Liikenne- ja viestintävaliokunnan mukaan esitykseen sisältyvää sääntelyä on valiokunnan saaman selvityksen mukaan tarpeen muokata siten, että sopimuslisenssi olisi vain täydentävä mahdollisuus suoran siirron tilanteissa. Lisäksi alkuperäisen ja edelleen lähettämisen käsitteitä olisi tarpeen täsmentää EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaiseksi.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen ja perussuomalaisten valiokuntaryhmät sivistysvaliokunnassa jakavat liikenne- ja viestintävaliokunnan yksimielisessä lausunnossa esitetyn näkemyksen siitä, että kyse on itse asiassa vallitsevan tilanteen vahvistamisesta ja selkiyttämisestä lakiin. Liikenne- ja viestintävaliokunnan lausunnossa tuotiin esiin, että sääntelyä on välttämätöntä täsmentää alkuperäisen ja edelleen lähettämisen välisen rajanvedon osalta, jotta se mahdollistaa televisiotoiminnan jatkumisen sen nykyisessä muodossa.

Tämän edellä selostetun perusteella kokoomuksen ja perussuomalaisten valiokuntaryhmät katsovat, että tekijänoikeuslain ehdotettua 25 h §:ää tulee täsmentää vastaamaan liikenne- ja viestintävaliokunnan yksimielistä muotoiluehdotusta kuitenkin siten, että pykäläehdotuksen 4 momentissa oleva virheellinen viittaus pykälän 2 momenttiin muutetaan viittaukseksi 3 momenttiin.

Arvoisa puhemies! Olemme tehneet asiasta vastalauseen, jossa ehdotamme, että lakiehdotukset hyväksytään muutoin sivistysvaliokunnan mietinnön mukaisena paitsi ensimmäisen lakiehdotuksen 25 h § muutettuna vastalauseessamme esitetyllä tavalla.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Löfström.

19.50 Mats Löfström r: Ärade herr talman! Frågan om upphovsrätt är mycket viktig för Åland, något som också utskottets ordförande lyfte fram. På Åland vill vi ha en lösning på möjligheten att se SVT Play, något som i dag blockeras via lagstiftning. I utskottets betänkande säger man att för att säkerställa detta krävs ändringar i svensk lagstiftning, men Sve-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2022 vp

riges Television har via deras vd sagt att det inte är fallet, utan att det här skulle kunna lösas via ändringar i finsk lagstiftning. Det är viktigt att det här klargörs och åtgärdas i den kommande ändringen av lagen som kommer behövas.

Regeringen tog en kläm om Åland då man gav den här propositionen till riksdagen och regeringen lyfter fram problem med genomförandet av direktivet om onlinesändningar som särskilt berör Åland. Redan vid beredningen av propositionen har vi från åländsk sida framfört att det är viktigt att hela utbudet av Sveriges Televisions beställningsvideotjänst SVT Play finns tillgängligt för ålänningar. Det är viktigt att ålänningarna får tillgång inte bara till program som sänds via markbundna nät, utan också till den ständigt ökande andelen sådana program som bara finns tillgängliga som tilläggstjänster på SVT Play.

Ålands landskapsregering har varit öppen för lösningar kring det här och också varit redo att betala för det, bara det finns någon laglig väg och sätt att betala upphovsrätten för. Då det nu inte finns någon laglig väg tar många medborgare saken i egna händer i stället och skapar tillgång till tjänster via VPN-tunnlar i stället, och det måste räknas som ett politiskt misslyckande att så måste ske.

Enligt propositionen uppskjuts den fortsatta beredningen av frågan och åstadkommandet av behövliga arrangemang till en senare fas då behövliga förhandlingar om saken förs med de svenska parterna och eventuella behövliga ändringar i upphovsrättslagen bereds. Ärendet anknyter också till Nordiska rådets rekommendation till Nordiska ministerrådet 2017 om hur geoblockering mellan digitala tv-tjänster i Norden kan avvecklas. Riksdagens kulturutskott anser att det är viktigt att de problem med SVT Play-tjänsten som Åland lyft fram avgörs snabbt, och det är ett viktigt ställningstagande som nästa regering behöver ta tag i.

Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksessä on tuotu esiin verkkolähetysdirektiivin voimaan saattamiseen liittyvä ongelma, joka koskee erityisesti Ahvenanmaan maakuntaa. Ahvenanmaan maakuntahallitus on jo hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa tuonut esiin, että Ruotsin television tallennepalvelun SVT Playn koko tarjonta olisi tärkeää saada Ahvenanmaan väestön saataville. Hallituksen esityksen mukaan kysymyksen jatkovalmistelu ja tarpeellisten järjestelyjen aikaansaaminen siirtyvät myöhempään vaiheeseen, jolloin asiasta käydään ruotsalaisten osapuolten kanssa tarpeelliset neuvottelut ja valmistelua mahdollisesti tarvittavat tekijänoikeuslain muutokset. Asiakokonaisuus liittyy osaltaan myös Pohjoismaiden neuvoston Pohjoismaiden ministerineuvostolle vuonna 2017 antamaan suositukseen sen selvittämiseksi, miten Pohjoismaiden digitaalisten tv-palveluiden väliset maarajoitukset voidaan poistaa.

Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että Ahvenanmaan maakuntahallituksen esille nostama SVT Play -palveluun liittyvä ongelma ratkaistaan pikaisesti. On erittäin tärkeää, että seuraava hallitus ottaa tämän asian esille nopealla aikataululla.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Juuso.

19.54 **Kaisa Juuso ps:** Arvoisa puhemies! Harvoin olemme tällä kaudella työskennelleet näin vaativan ja vaikean lainsäädännön kanssa kuin mitä tämä tekijänoikeuslaki on ollut. Se ilmenee hyvin myöskin näistä puheista täällä, koska kaikki viittaavat siihen, että jo ensi kaudella meidän tulee tarkastella tätä uudelleen. Me tuomme nyt raakileen, joka täyttää EU-direktiivin vaatimukset siitä, millä tavalla tekijänoikeuksia korvataan rajat ylittävissä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2022 vp

tilanteissa. Olemme kuunnelleet kymmeniä asiantuntijoita, ja monia asiantuntijoita olemme kuulleet useita kertoja, pyytäneet täsmennyksiä, pyytäneet vastineita, selvityksiä. Meihin ovat hyvin paljon olleet yhteydessä, monelta taholta, sekä tekijät että myöskin eri tv- ja radiokanavien tuottajat. Tämä on erittäin, erittäin monimutkainen lainsäädäntö.

Mikä tässä eniten hämmentää, on se, että meillä on kaksi ministeriötä, jotka ovat täysin eri mieltä siitä, millä tavalla edelleen lähettäminen pitäisi määritellä. Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ja liikenne- ja viestintäministeriöllä on täysin erilainen kanta. Se on todella, todella hämmäntävää. Toivoisin, että jatkossa ministereillä olisi jonkunäköinen yhtenäinen kanta, koska he pistävät valiokunnan todella vaikeaan tilanteeseen, kun ei tiedä, miten tässä pitäisi menetellä.

Tässä sanon heti, että perussuomalaisten tavoitteena on, totta kai, turvata tekijöille ne tekijänoikeuspalkkiot, jotka heille oikeudella ja kohtuudella kuuluvat. Mutta silti olemme yhdessä kokoomuksen kanssa jättäneet tämän vastalauseen, ja se liittyy nimenomaan yhteen pykälään, 25 h § ja edelleenlähetykseen. Elikkä liikenne- ja viestintäministeriö on antanut yksimielisen lausunnon siitä, että sitä pykälää pitää täydentää ja se edelleen lähettäminen täytyy määritellä tarkemmin.

Valiokunnassa en ole saanut selvää siitä, miksi hallituspuolueet eivät ole halunneet tätä tarkennusta siihen pykälään tehdä. Mutta olen sitä mieltä tai perussuomalaisten valiokuntaryhmä on sitä mieltä, että se tarkennus tulee tehdä. Varmasti joudumme tätä asiaa ensi kaudella vielä käsittelemään, ja jo sääliä ajattelen sitä sivistysvaliokuntaa, joka alkaa tämän asian parissa työtä tekemään ensi kaudella, koska tämä on todella vaikea, todella katkava, iso lakipaketti. Mutta täällä nyt mennään eteenpäin, mikä nyt on tehty ja sillä siisti.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Eloranta.

19.57 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! Tekijänoikeus on luovan työn tuloksena syntyvä aineeton oikeus, joka antaa tekijälle yksinoikeuden päättää teoksensa käytöstä. Tekijänoikeuden suojan kohteena on kirjallinen, suullinen tai taiteellinen teos, joka ylittää teoskynnyksen. Tekijänoikeus syntyy automaattisesti teoksen luoneelle henkilölle suoraan lain nojalla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävänä on edistää taloudellisista ja moraalisisista oikeuksista koostuvan tekijänoikeusjärjestelmän toimivuutta. Taloudelliset tekijänoikeudet turvaavat tekijän ansaintamahdollisuuksia ja moraaliset tekijänoikeudet tekijän kunniaa. Aineettomat oikeudet ovat perustana luovan talouden yritys- ja ansiotoiminnalle. Tekijänoikeuden pääperiaate on, että teosta saa käyttää ainoastaan tekijän luvalla ja sallimalla tavalla. Taloudellisten oikeuksien perusteella tekijän on mahdollista sopia haluamallaan tavalla teoksensa käytöstä ja saada käytöstä korvaus.

Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä on kyse nimenomaan näistä tekijänoikeuksista. Tekijänoikeuksia pohdittaessa vanha hyvä periaate sopii tämän lain käsitteelyyn erityisen hyvin. Se kuuluu näin: jos et tiedä, kenen puolella olet, ole aina heikomman puolella. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tekijänoikeuslakia sekä lakia sähköisen viestinnän palveluista eli pannaan täytäntöön huhtikuussa 19 annettu direktiivi, jolla edistetään digitaalisten teknologioiden käyttöä, teosten rajat ylittävää käyttöä, laajempaa saatavuutta ja toimivia tekijänoikeusmarkkinoita, sekä verkkolähetyksdirektiivi, jolla edistetään muista Euroopan unionin jäsenvaltiosta peräisin olevien televisio- ja radio-ohjelmien laa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2022 vp

jempaa levitystä ja ohjelmiin sisältyvien teosten ja muun suojatun aineiston tekijänoikeuden ja lähioikeuksien lisensointia.

Arvoisa puhemies! Tämän tekijänoikeuksiin liittyvän hallituksen esityksen lopullinen valmistuminen ja käsittely jäivät aivan eduskuntakauden loppumetreille. Päädyttiin siihen, että tärkeintä on nyt implementoida nämä EU-direktiivit, joiden kanssa olimme asian kompleksisuuden takia jo aika myöhässä. Vaarana on ollut jopa sakon saaminen kansallisesti siitä, että direktiivit ovat meidän omaan lainsäädäntömmme soveltamatta. Päädyttiin siis siihen, että nyt säädetään vain kaikkein välttämättömmistä asioista: säädetään direktiivit voimaan ja palataan tekijänoikeuslainsäädännön kokonaisuuteen seuraavalla vaalikaudella tulevan jatkovalmistelun myötä eli niin sanottuun kakkospakettiin. Tässä kakkospaketissa sitten tulee kokonaisuutena tarkastella erikseen muun muassa alkuperäisen lähettämisen, edelleenlähettämisen ja jakeluvälvoitteen muodostamaa laajaa kokonaisuutta, joka on herättänyt paljon keskustelua ja jopa tästä hallituksen esityksestä poikkeavia tulkintoja.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan mietintöön opposition jättämä pykälämuutosehdotus 25 h §:ssä on direktiivin vastainen, koska siinä laajennetaan ja tulkitaan väärin määritelmän elementtiä 2 artiklan 2 kohdan a-alakohdassa, ”toimesta, valvonnassa ja vastuulla”. Ehdotetulla lisäyksellä pykälään säänneltäisiin alkuperäistä lähettämistä edelleenlähettämistä koskevassa pykälässä, ja vaikutukset voisivat olla ennalta arvaamattomia. Tämän vuoksi on tärkeätä, että eduskunta tuntee tästä asiasta äänestettäessä vastuunsa. Opposition vastalauseessa esittämä edelleenlähettämisen määritelmä, uusi 2 momentti, on siis direktiivin vastainen. Kyseinen määritelmä ei koske kaapeleitse tapahtuvaa edelleenlähettämistä. Tällaisena sitä ei voida säätää 25 h §:ään. Se tarkoittaisi, että edelleenlähettämistä pidettäisiin direktiiveihin kuulumattomin perustein alkuperäisenä lähettämisenä. Edelleenlähettäminen on yksi selkeimmin kansainvälisissä sopimuksissa ja direktiiveissä määritelty tekijänoikeudellinen käsite. Opposition sivistysvaliokunnan mietintöön kirjaama vastalause on siis direktiivin vastainen, eikä lakia voida säätää sen mukaisesti. Sivistysvaliokunnan mietinnön mukainen esitys vastaa direktiivejä ja EU-oikeutta.

Arvoisa puhemies! Tosiaan tätä alkuperäisen lähettämisen, edelleenlähettämisen ja jakeluvälvoitteen muodostamaa laajaa kokonaisuutta tulee käsitellä tekijänoikeuslain toisessa vaiheessa. Siihen liittyen tarvitaan muun muassa kokonaiskuvaus kotimaisista tv-markkinoista. Miten eri lähetystekniikoiden monikanavakäyttö on hoidettu alkuperäisten lähetysten osalta? Miten Digita-tilanne eroaa kaapelitilanteesta? Entä rinnakkaiset verkkolähetykset, simulcasting? Tämän vaalikauden loppuminen ei antanut tämän kokonaisuuden huolelliseen tarkasteluun enää mahdollisuutta. Direktiivi on välttämätöntä saattaa kansallisesti nyt voimaan.

Haluan korostaa, että sivistysvaliokunta kuuli laajasti sekä tekijöiden että käyttäjätahojen näkökulmia. Ja todellakin, niin kuin täällä on tullut jo kerrottua, valiokunta jätti mietintöön kolme lausumaa, joissa edellytetään sitä, että arvioidaan tämän lainsäädännön toimivuutta ja vaikutuksia eri tahojen ja toimijoiden näkökulmasta ja että tässä arvioinnissa otetaan huomioon perusoikeusvaikutusten punninta suhteessa tulkinta- ja soveltamiskäytäntöihin ja sitten määrittelytarpeet etenkin juuri mainitsemani alkuperäisen ja edelleenlähettämisen suhteen. Ja sitten valmistellaan viipymättä lainsäädäntömuutoksia, mikäli niitä tarvitaan, ja vielä sitten arvioidaan tätä kokonaisuudistuksen tarvetta tekijänoikeusjärjestelmän läpinäkyvyyden ja selkeyden ja ymmärrettävyyden vahvistamiseksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kymäläinen.

20.03 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa herra puhemies! Tekijänoikeuslaki, jota tässä käsitellään, on äärimmäisen tärkeä ja kulttuurialan arvostusta ja oikeuksia lisäävä esitys. On hienoa, että tämä laki on nyt täällä eduskunnassa käsittelyssä ja tällä pystytään vihdoinkin selkeyttämään joiltakin osin tekijäkunnan oikeuksia. Onhan se niin, että kyllä jokaisella pitää olla oikeus saada työstä korvaus, ja siihen tämä tuo kauan odotetun vastauksen.

Täällä on pidetty mielestäni todella hyviä puheenvuoroja ihan kaikkien osalta, myös opposition osalta. Itse tietenkin liikenne- ja viestintävaliokunnan puheenjohtajana tuon tässä asioita esille nimenomaan liikenne- ja viestintävaliokunnan lausuntoon liittyen, mutta haluan myös todeta, että täällä sivistysvaliokunnan puheenjohtaja Risikko totesi, että tähän lainvalmisteluun on liittynyt moninaisia piirteitä, joita ei toivoisi kohtaavansa tämän lainsäädännön käsittelyssä, ja tähän voin yhtyä. Tämä lainvalmistelu tai tämän lain käsittely ei ole nauttinut kauneuspisteitä, ei sen monien muotojen osalta. Tässä on vaikutusarvioissa puutteita. Tässä on tehty valtavia muutoksia alkuperäisiin esityksiin nähden, ja on jäänyt kuulematta siinä myöskin toista osapuolta koskevan ministeriön tekijöitä. Tässä on ollut valtava intressien ristiriita, valtavan iso ja laaja kokonaisuus, mutta myöskään lobbaus, joka tämän asian ympärillä on ollut, ei kaikilta osin nauti kauneuspisteitä.

Hämentävintä tässä on ollut se, että yksi jos toinen asiaa eri kantilta katsonut on syyttänyt toisiaan valehtelusta. Ja kuten täällä on tuotu esille, ministeriöiden virkamiehet ovat syyttäneet toisiaan jopa siitä — ja tässä edellisessä puheenvuorossakin kuulimme, että oli syytteet siitä — että liikenne- ja viestintäministeriön virkamiehet ovat tuoneet valiokunnalle esityksen, joka olisi direktiivin vastainen. Itse lähden siitä, että meidän edustajien on pakko voida luottaa meidän virkamiestemme valiokunnalle tuomiin esityksiin ja näkemyksiin. Virkavastuulla tuskin tietenkin halutaan tuoda direktiivin vastaista esitystä, varsinkin kun tiedetään, että tähän liittyy sanktioita tai sanktioiden pelkoja. Niitä tässä pyritään nyt sitten ratkaisemaan.

Tämä 25 h § alkuperäisen lähettämisen ja edelleenlähettämisen määrittelyn kiistasta jää yhä tämän esityksen myötä epäselväksi. Perustuslakivaliokunta edellytti tasapainoa tekijöiden ja jakelijoiden osalta ja kiinnitti huomiota siihen, ettei saa syntyä kaksinkertaisten korvausten riskiä. No, nyt näiden kuulemisten jälkeen on vaikea arvioida, syntyykö tässä niitä kaksinkertaisia korvauksia vai eikö. Toisaalta luovat alat ovat tuoneet kuulemisessa esille, että tällaisesta kaksinkertaista korvausta ei oteta.

Tämä ongelma nyt tämän alkuperäisen ja edelleen lähettämisen osalta on konkreettisesti se, että edellinen alkuperäistä lähettämistä koskettava laki on vuodelta 1985, jolloin jakelukanavana toimi ainoastaan antenniverkko, ja nyt tänä vuonna 2023 näitä verkkoja on monia eli monikanavaverkko, ja sillä samalla sekunnilla, kun omakotitalossa antennin kautta tulee tv-lähetys, niin kerrostalossa tuo lähetys tulee kaapelin kautta, ja nyt tämä kaapelin kautta tuleva lähetys katsotaan sitten edelleenlähettämiseksi tämän lain myötä. Tässä syntyy tällaista oikeudellista epäselvyyttä, ja me olemme olleet tietenkin huolissamme siitä, että tämä ei johda sitten uusiin oikeustaisteluihin, koska tätä asiaa koskeva kiista on korkeimmassa oikeudessa vireillä.

Ymmärrän sen ja on tärkeää, että tämä laki täytyy saada nyt voimaan, ja erityisesti sanon, että sivistysvaliokunta on tehnyt kovan työn tämän asian käsittelyssä. Sen näkee jo pykälämuutoksista, kuinka paljon niitä on tuolla mietinnössä esillä. On hyvä, että sivistys-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2022 vp

valiokunta on ottanut nuo lausumat, ja toivon, että eduskunta nuo lausumat myöskin hyväksyy.

Mutta sen sanon vielä, että me edustajat joudumme todella mahdottoman tehtävän eteen, jos ministeriöt riitelevät valiokunnassa keskenään ja ovat keskenään täysin vastakkaista linjaa, ja silloin on tietenkin tehtävä niitä päätöksiä, joihin valiokunta uskoo. Sivistysvaliokunta on nyt päätenyt siihen, että tähän asiaan ei puututa, ja ymmärrän sen siltä osin, että näitä vaikutusarvioita ei ole tämän asian osalta tehty, koska alkuperäisessä lakiesityksessä tätä asiaa ei oltu käsitelty. Tärkeää on kuitenkin, että tässä monia muita tekijöiden oikeuksia tullaan erityisen hyvin huomioimaan.

Niin, en tiedä, mitä tästä nyt vielä sanoisin. Kovin on ollut sekamietelissoppa tämä käsittely ja valmistelu ja tähän ympärille liittynyt keskustelu. Intressiristiriidat ovat suuria, ja tähän on paljon liittynyt tunnetiloja myöskin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Reijonen.

20.10 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Nyt käsittelemme tekijänoikeuslakia, ja on ollut todella mielenkiintoista kuunnella, miten tämä käsittely on mennyt. Totta kai tekijä tarvitsee korvauksen, oikeudenmukaisen korvauksen, tekemästään työstä. Oli mielenkiintoista kuulla nämä lausumat, mitä tähän oli myös tehty, että pitäisi arvioida toimivuutta ja kokonaisuuttakin miettiä ja opetus- ja tutkimuspuoleltakin arvioida jatkossa tätä lakia, ja varmasti se ihan järkevää on.

Yleensä aika paljon palautetta on tullut tästä tekijänoikeuslaista tammoisilta taiteilijoilta, kulttuurialan ihmisiltä, että se pitäisi saada oikeudenmukaisemmaksi, mutta todella erikoista on kyllä kuulla se, että ministeriöt ovat erimielisiä, että on toinen kanta ja taas toinen kanta. Miten se valiokunta voi olla sitten mitään mieltä siitä — onpahan aika vaikea tehtävä, ja kuulostaa erikoiselta kyllä tuo. Toivoisi, että siitä jonkunlainen yksimielisyys löytyisi.

Kun miettii tätä digimaailmaa, niin digimaailmassahan tämä kaikki on varmasti tullut vielä enemmän ajankohtaiseksi, ja jos on kerran sakon uhkakin meillä ollut Suomessa, sakon uhka, jos tätä asiaa viedään eteenpäin, niin jotenkin vain tuntuu, että ollaankohan kaikissa EU-maissa oikeasti muka meitä edellä.

On tosi hyvä, että nyt jotakin on tähän saatu tehtyä, mutta kuulostaa siltä, että seuraavalla kaudella on varmaan aika hankala tätä järjestellä. Jospa ne ministeriötkin löytäisivät sen yhteisen tien, eihän tästä muuten oikein tahdo tulla mitään, jos ei valiokunnassakaan voida tietää, mitä kantaa nyt ollaan. Erikoiselta kuulostaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Risikko.

20.11 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Niin, tekijänoikeuslaki on todella tärkeä laki. Se on hyvin kompleksinen laki ja varmasti yksi vaikeimmista lainsäädännöistä, mitä on, jos ajattelee selkeyden ja kompleksisuuden akseleilla. Mutta se on hurjan tärkeä, se on erinomaisen tärkeä, kun ajattelee, että siinä risteilevät nimenomaan perusarvot ja siinä tasapainoilevat tekijänoikeudet, sananvapaus ja omaisuudensuoja. Ja meidän lainsäätäjien pitäisi jotenkin saada nämä arvot sitten pysymään tasa-arvoisina.

Tietysti tämä on ollut hämmentävää. Aivan niin kuin edustaja, puheenjohtaja Kymäläinen tuossa totesi, niin tähän on ollut hyvin mielenkiintoinen prosessi kaiken kaikkiaan,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2022 vp

ja mielestäni on hyvä, että se on nyt tässä kuitenkin, niin että se saadaan täältä eteenpäin — siitä olen aivan täysin vakuuttunut. Tässä implementaatioissa, tässä lakiesityksessä, on paljon hyvää, paljon sellaista, mikä tässä nyt, kun direktiivin implementaatio saatiin eteenpäin, saatiin sen mukaisesti hoidettua. Mielestäni tässä ei ole kuin erityisesti yksi kohta, mistä me olemme... Ja mielestäni se ei ole nyt niin kuin puoluepoliittista eikä oppositio—hallitus-akselilla, vaan se on yksinkertaisesti niin, että tässä on kaksi eri juridista kantaa. Tätä on turha vetää nyt politiikkaan. Me kaikki ollaan tekijöiden puolella, aivan varmasti me kaikki ollaan omaisuudensuojan puolella, me kaikki ollaan sananvapauden puolella, mutta nyt meillä on kaksi eri juridista kantaa.

No, kaiken kaikkiaan jos katsoo nyt tätä prosessia, niin otan täältä nyt muutaman esimerkin meidän lausunnoista. Professori Tuomas Mylly, joka on Turun yliopiston IPR University Centerin johtaja, käsittelee työkseen näitä tekijänoikeusasioita ja on yksi osaamiskeskuksen huippuasiantuntija Suomessa. Hän toteaa keskeisiä huomioita tästä esityksestä, mikä tuli meille, se HE 43, joka tehtiin sen jälkeen, kun se prosessi keskeytettiin tuolla ministeriössä. Täällä todetaan näin: ”Hallituksen esityksessä HE 43 vuodelta 22 tehtiin konsulttivetoisen valmistelun jälkeen useita merkittäviä muutoksia aiempaan HE-luonnokseen” — siihen, joka ei siis tänne vielä ehtinyt edes tulla — ”jota oltiin valmisteltu avoimemmin ja virkamiestyönä. Muutokset pääosin heikensivät sananvapauden, tutkimuksen vapauden ja opetuksen vapauden sekä käyttäjien oikeuksien ja teknologiateollisuuden asemaa. Useilta osin muutokset paransivat tekijänoikeusjärjestöjen asemaa mutta eivät useinkaan parantaneet tai saattoivat jopa heikentää tekijöiden asemaa.” Tällä lauseella oli minulle suuri merkitys. Kun ymmärrätte sen varmasti, hyvät kollegat, että tämä on asia, josta ei voi olla yksityiskohtaisesti perillä, niin silloin minulle merkitsee se, mitä tällaiset huippuasiantuntijat, jotka eivät ole missään järjestössä kiinni, meille tuolla kertovat.

Tämän Tuomas Myllyn lausunto jatkuu: ”Täydentävä HE” — eli nyt sitten tämä täydentävä, joka tuli, kun me pyydettiin valtioneuvostoa valmistelevaan täydentävä, kun se HE 43 ei mennyt perustuslakivaliokunnassakaan läpi — ”on erityisesti verkkosisällönjakopalveluiden vastuusääntelyn osalta epämääräisempi kuin aiemman, HE 43:n, mukainen sääntely. Se nojaa 55 f §:n osalta katteettomaan uskoon teknologioiden, tekijänoikeusinfrastruktuurin ja metadatan kehitymisestä joskus tulevaisuudessa sellaiseksi, että ehdotettuun sääntelyyn nyt jätetyt ongelmat tuolloin poistuisivat, kun teknologia kuvitellusti kykenee ratkomaan tekijänoikeutta koskevia vaikeita tulkinta- ja tosiasiakysymyksiä.” Eli Tuomas Mylly totesi, että tämä perustuu tulevaisuudenuskoon. Eihän me sellaista lainsäädäntöä nyt kerta kaikkiaan voida hyväksyä.

Sitten minä vielä täältä luen, mitä Tuomas Mylly sanoo lausunnossaan. Täällä todetaan: ”Professori Tuomas Mylly toteaa lausunnossaan, että HE 43 vaikuttaisi perustuvan käsitteelliseen epäselvyyteen edelleenlähettämisen suhteesta yleisölle välittämistä koskevaan yksinoikeuteen. Esityksessä torjutaan lisäksi yksilöllinen sopiminen ohjelmaoikeuksista, joka on kyseenalaista elinkeinon harjoittamisen vapauden ja omaisuudensuojan näkökulmasta.” Edelleen Mylly toteaa: ”HE:n perusteella rajanveto alkuperäisen ja edelleenlähettämisen välillä jää aiempaa epäselvemmäksi ja että sääntelyä tulisi ja olisi perusteltua täsmentää näiltä osin.” No tätä täsmentämistä nyt sitten yritettiin tässä talossa tehdä, ja me saatiin liikenne- ja viestintävaliokunnalta lausunto. Ja täällä lausunnossa todetaan näin: ”Valiokunnalle on korostettu, että sääntelyä on välttämätöntä täsmentää alkuperäisen ja edelleenlähettämisen välisen rajanvedon osalta, jotta sääntely mahdollistaa televisiotoinnin jatkumisen sen nykyisessä muodossa. Tämän vuoksi valiokunta esittää sivistysva-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 172/2022 vp

liokunnalle 25 h §:n täsmentämistä seuraavalla tavalla...”, ja se on täällä se valmis pykälä tehtynä.

Ja, arvoisa puhemies, jatkan vielä, koska tämä on niin tärkeä asia, mitä tässä on nyt käsitelty. Täällä LiVin lausunnossa todetaan: ”Saadun selvityksen mukaan lainsäädännön uudistamisen keskiössä pitäisi olla se, ettei kotimaisen tv-toiminnan toimivuus ja nykytilanne vaarantuisi tekijänoikeuslain epävarman tulkinnan ja riskien vuoksi. Edelleen kotitaloudet Suomessa ovat tyypillisesti ainoastaan yhden jakelukanavan piirissä, ja näin ollen tv-kanavien jakelu on mahdollistettava kaikissa niissä muodoissa, joissa kukin kotitalous sen voi vastaanottaa. Sekä opetus- ja kulttuuriministeriö että liikenne- ja viestintäministeriö ovat esittäneet huolen sananvapauden yhdenvertaisesta toteutumisesta. Sananvapauden kannalta on olennaista, että kotitalouksilla on jatkossakin pääsy maksuttomaan ja kattavaan televisio-ohjelmistoon jakelutavasta riippumatta. Valiokunta toteaa edelleen, että tekijänoikeuslainsäädäntöä arvioitaessa on sananvapauden lisäksi huomioitava myös tekijänoikeuden haltijoiden omaisuudensuoja.”

Ja meillehän tuli lausunto myöskin tekijänoikeuksien käyttäjien laajalta neuvottelukunnalta. Se vetosi valiokuntaan, että se ottaisi mietinnössään selkeän kannan siihen, että lakimuutoksella ei ole tarkoitus muuttaa televisiokanavien jakelun ja oikeuksien hankkimisen nykytilaa. Eihän me haluttu mitään muuta kuin säilyttää nykytila, ja sitä hallituspuolueet eivät sitten halunneet. Minä vielä korostan sitä, että kysymyksessä ei ole oppositio vastaan hallitus- eikä puoluepolitiikka. Tässä on kysymys siitä, että ollaan eri mieltä siitä, miten voi juridikkaa tulkita.

Ja sitten täällä tuotiin äsken... [Puhemies koputtaa] — Lopuksi ihan vaan, puhemies, sanon vielä sen, että kun täällä tuotiin esille se, että tämä opposition tekemä vastalause on direktiivin vastainen, niin samalla te arvioitte liikenne- ja viestintävaliokunnan yksimielistä lausuntoa ja samalla te arvioitte myöskin tämän talon virkamiesten ja ministeriön virkamiemen arviota tästä tilanteesta. Ottakaa se huomioon. Olen itse toiminut liikenne- ja viestintäministeriössä ministerinä, ja arvostan heidän osaamistaan tässä aiheessa kyllä todella korkealle.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Ja nyt keskustelu on... Aa, ei olekaan. — Edustaja Eloranta, olkaa hyvä.

20.20 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Risikko tuossa varmaan viittasi siihen, mitä olin sanonut siitä, että on direktiivin vastainen. Oma lausuntoni perustui opetus- ja kulttuuriministeriön valmistelevilta virkamiehiltä saamaani tietoon, ja minulla myöskin sivistysvaliokunnan varapuheenjohtajana on täysi syy luottaa heidän valmisteluunsa ja heidän vastaustensa oikeellisuuteen. Perustin mielipiteeni todellakin opetus- ja kulttuuriministeriöltä saamani tietoon asiasta, että 25 h § on direktiivin vastainen. Ei ollut omasta arviostani kysymys, vaan tiedosta, jota olen valiokunnan jäsenenä saanut.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.